

naturligvis et vigtigt element, men der er faktisk brug for langt flere initiativer, og vi har forstået, at regeringen er på vej med sådanne initiativer, der omfatter mere end hospicer, og det udspil vil vi afvente.

Tove Videbæk (KRF):

»At sige verden ret farvel i livets gry og livets kvæld er lige tungt at nemme.« Sådan skrev Grundtvig for 150 år siden, og det er næppe blevet lettere at sige verden og livet ret farvel i en kultur, hvis perspektiv ikke rækker længere end til menneskers sidste åndedræt, i en kultur, hvor livet dyrkes, og hvor vi finder vores mening i de ting, vi selv formår eller får udrettet, mens vi lever.

I Danmark bruges næsten alle kræfter på at gøre syge folk raske og næsten intet på at drage omsorg for at støtte de tusindvis af danskere, der er uhelbredeligt syge og døende. Stort set alle danskere skal igennem det måske værste, der findes, nemlig at opleve en døende kæreste, søster, bror, kone, mor, far eller bedstemor. I sådan en situation ønsker vi alle de bedst mulige betingelser.

For Kristeligt Folkeparti er det vigtigt at sikre, at de døende kan få palliativ pleje – eller lindrende pleje – og at den enkelte døende og de pårørende ikke skal udsættes for lange afstande eller økonomiske barrierer.

I den nuværende hospiceordning er der kun ganske få hospicer inkluderet, og for de patienter, der har glæde af dem, er det naturligvis fint. Men det er stadig væk den største del af den danske befolkning, der skal køre meget langt for at komme på hospice, og det er ikke tilfredsstillende. Det er helt afgørende, at man har familien i nærheden, når man er døende. Der bør være adgang til hospice i hvert amt i Danmark.

Det er allerede sådan, at mange organisationer, foreninger, grupper af mennesker, der professionelt arbejder i sundhedsvæsenet helt konkret arbejder med planer om oprettelse af hospicer og har gjort det i adskillige år. De har brug for en chance for at komme i gang med at yde den støtte og pleje, som det er muligt at give på et hospice.

Som det er nu, kan man komme ud for den situation, at der ikke er plads på det nærmeste hospice, og så har den døende tre valgmuligheder: Enten at betale for en plads selv, at vælge et andet hospice måske på den anden side af Storebælt eller at komme på venteliste. Jeg synes, det er urimeligt at kalkulere med ventelister til ho-

spice. Et gennemsnitligt ophold på et hospice er på mellem 17 og 25 dage. Hvor mange af disse dage synes vi i velfærdssamfundet Danmark, det er acceptabelt at bruge på en venteliste?

Kristeligt Folkeparti ønsker, at omsorgen for døende i Danmark ligesom i adskillige andre lande må blive et vigtigt indsatsområde for sundhedsvæsenet. I Danmark halter vi nærmest håbløst bagefter, når det gælder den nødvendige behandling af eller omsorg for døende mennesker. Vi ønsker, at denne indsats kan blive oprioriteret, så døden kan blive en smuk afsked med livet i stedet for en fiasko. Og man kan jo som en banalitet sige, at den her sag berører eller kommer til at berøre os alle enten via sundhedspersonalet eller politikere.

I Information stod der lige før jul i en artikel skrevet af en pårørende til en afdød: »Fra det øjeblik dørene til hospice åbner sig, falder nerverne til ro, og man kan gå i gang med det vigtigste, afskeden. På hospice er der ressourcerigt, et menneskekærligt rum, en ro, fred og skønhed, der tillader alle involverede i den svære afskedens stund at give efter for de følelser, der presser sig på.«

Så altså ja tak til flere hospicer, ja tak til flere mennesker, der kan få en værdig død, og ja tak til flere pårørende, der kan få taget afsked i fred og ro, uanset hvor i Danmark de bor. Så ja tak til det her forslag.

Henriette Kjær (KF):

Ude i Vandrehallen under tavlen med udvalgs-møder har »den onde maler« tegnet en syltekrukke og en snegl, og det skal symbolisere, at udvalgene sylter arbejdet, og at de svære spørgsmål, som man ikke sådan lige kan tage stilling til, bliver sendt i udvalget.

Sådan går det jo desværre ofte herinde: Når der er noget, man ikke lige vil af den ene eller den anden grund, så sylter man det, for der er jo lavet rapporter og vurderinger om hospice og andre tilbud til uhelbredeligt syge, og vi er alle enige om, at der skal være et bredt tilbud til den enkelte.

Vi har alle forskellige indstillinger til døden. Det kan være den unge mor, der enten kan være hjemme og vil have sine børn omkring sig den sidste tid, fordi hun ønsker at være sammen med dem, men det kunne jo også være en anden ung mor, der ikke ønsker, at hendes børn skal se hende syg og svækket, men huske hende som en stærk og aktiv kvinde, og hun vil måske vælge et hospice. Vi ønsker alle valgmuligheder præcis